

ECRES, 29 D'ABRIL DE 1915

FRANCE,
DOR

ARNOLD SCHOENBERG

France ha i també en la pròpia vida que, en els supremes pobles, ell, en una me- es llança ar- re contra la e France no s en aquesta on canvi, po- gi i la glòria o vacilla. Qui m d'un esde- er a la seva ue la seva tan enginyo- estava man- lta actuació en què l'es- assat la vida ament bells essitat inelu- aleshores do- a tota la seva tota la glòria e poder con- d'una bona te" anirà se- ana forta im- a mena de a és incerta. n cal, la plo- arma de com-essar que té uest fou el nce; aquest

llicó—i una qui cerca de l'obra d'A- com més que tie i una ne- Ell, que sem- ot, afirmarà, at, els valors ell, que amb nia no ha res- ni cap ideal, baixos mòbils és altes, ara t, per exem- a noia del- esperada i de mig se- huc amb l'a- nor dels so- Quan haurà silusió, Ana- soliarà pas, ra la seva fe el dret. I és malgrat tots onalismes, és costats, i en ta la flor de cesa. No hi oabstractament, al: això tam- francès que idees del se-

ance es tro- e de treballe- "dogmes" de- nai inelegant. — cosa in- surt a l'ago- ent. Hom re- discursos i al- ista aticíssim tantes vega- ntes i en les an, en la inau- ent a Renan, gran escrip- tempesta que certs sectors de la "Vie de acació de Pal- a superar la "Acropolis. a prova de la France torna a d", entre els els seus joiells miradors—al- en estrafalaris tot arreu. I el "passional", escatar la se- vers els ale- una famosa de la Guerra, senzill soldat, benedicti burle-

aurés ha cai- ma propicia- a assassi d'un s alemanys i s!—no s'han alment. Una e sang ha en- eixant un ras- nies intermi- omnis pacifis- Anatole Fran- però, i sor- ant a procla- nova Rússia, as que hagi ent la pau als

Joan de Palau

NUMERO
PER LA
MILITAR

La dèria dels artistes d'avui que representen l'art que va més a l'hora és, perdoneu que us ho digui amb una frase tan casolana però que expressa en canvi el concepte amb tota claredat, de "buscar les pessigolles", com diria En Sagarra, de l'auditor, l'espectador o del lector; hom va a la recerca d'aquelles qualitats verbals, plàstiques o sonores que mitjançant una acció subtil damunt d'un punt sensible que freqüentment radica dins de la subconsciència, produeixi una commoció intensíssima, el més intensa possible, a la qual tothom s'hagi de rendir sense saber d'una manera exacta el que li passa. Aquest art s'agrada de la paradoxa; en comptes d'ésser plaent, suau, ple d'ufania, formós, és prim, agre, deformat i gairebé diríeu incohèrent; no obstant només gràcies a tals estructures pot furgar pels recons verges de la sensibilitat humana i continuar l'obra de la creació després dels segles que va durant (que diu que no són res comparats amb l'eternitat), i contradir victoriosament la colla de repatanis que, arreuerats els uns en el bon gust que es fan ells, fortificats els altres per la lògica i els quaranta i tants capítols d'algun tractat, i finalment d'altres empesos únicament per ganes d'empipar, que és una de les coses a què la humanitat té més tirada, que també és cosa seriosa, diuen i afirmen que l'art s'ha acabat, que ja no es pot fer res de nou, que s'ha perdut la bona tradició, i no passen d'aquí. De gent així, segons contem, ja n'hi havia en temps d'Homer.

La tendència general de l'art contemporani potser no es manifesta enlloc tan enèrgicament com a la música. Què també potser és la branca de l'art en la qual més enèrgicament aquelles altres arts han estat foses, el gresol de la música, i tot just ara es tornen a començar a coagular.

Arnold Schoenberg, que avui per primera vegada dona una audició de les seves obres més característiques en la meritíssima Associació de Música de Camera, és un dels capdavanters del moviment modern; la seva influència ha estat gran en tots els compositors de l'última hora; sense ell no es podria explicar, posem per cas, un Stravinsky. Ell, al contrari, s'ha bastit tota una estètica original de primer agredida i escarnida, seguida i, quan altre no, respectada més endavant. Això sol fóra suficient per recomanar respecte a molta de gent nostra, massa inclinats, ai las!, a anar perdonant la vida de tothom i d'abusar del criteri personal.

Arnold Schoenberg cerca produir la major eficàcia amb el mínim de massa musical; extreu com un bon químic, l'alcaloide de la música. Redueix l'orquestra conservant-ne tant sols el nirvi; després hi ajunta el timbre de la veu humana, que és estranyament emocionant, i que afegeix una color nova als elements de fusta i de metall amb la seva qualitat carnal i vivent. Aquest conjunt mai es pasta com una cosa flonja; ans les línies per tal d'ésser més reforçades es presten la una a l'altra els reflexes de la dissonància. La sonoritat, que vol dir vibració, encara es fa més vibrant amb el fregadís de les setenes i les segones; de vegades sembla com si una línia tallés físicament l'atrau; l'estil és tallat, perquè sols així pot ésser tallant. El ritme mai es repeteix, cosa que ocasiona somnolències de balanç o de bressol, sinó que continuament es renova i manté sempre viu el seu interès. I heu's aquí que amb pocs instruments i poc soroll us han agitat l'ànima amb una violència més gran que si us haguéssiu tustat les orelles amb una orquestra eixordadora de mil executants, com anàvem pel camí d'arribar-hi, que produiria els acords més banals, això sí, amb un terrabastall de catarata del Niàgara.

Una esgrima contrapuntística, l'art d'Arnold Schoenberg, i us passa l'ànima de banda a banda amb un floret fi com un raig de llum i fort com l'acer.

Ara, que com que és tot música, estem segurs que no plaurà gens a aquell senyor o senyora, senyoret o senyoreta, que només perquè els agrada sentir-se herois boi escoltant l'Heroica de Beethoven, o apassionats escoltant l'Apassionata,

distingits amb Mozart, elegants Schumann i bons amants amb Chopin, però que són insensibles a la beutat i la riquesa del so o a l'expressió sonora, musical pròpiament dita.

Qui tingui orelles que escolti: la música de Schoenberg li representarà, si més no, una successió de matisos i de sensacions penetrants i exquisides.

Qui tingui, a més a més d'orelles, bona voluntat, que pensi també com aquest art és una reacció necessària contra un estobament i una inflació completament intolerables i malsalts.

R. Llates

La política

TINENT D'ALCALDE
QUE DIMITEIX

En Joan Vilalta ha dimitit el càrrec de tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Lleyda.

PER A UN PRESSUPOST
SINCER

Reatlem de la carta de Madrid del "Diario de Barcelona", d'ahir:

"El Directorio, que vino conforme proclama a toda hora a desterrar vicios y a destruir corruptelas de la administración, prestaría al país servicio quizás más meritorio que el haber restaurado la disciplina social y con ella la tranquilidad pública, si confeccionara un sincero presupuesto, dando, claro que después de suprimir dispendios inútiles, a cada servicio lo que la experiencia ha demostrado que necesita para desenvolverse. Todo el mundo conoce que en estos últimos años a consecuencia principalmente de la agravación del problema de Marruecos, hemos gastado alrededor de 600 millones de pesetas sobre las cantidades consignadas anualmente en el presupuesto nacional. Aun cuando para próximo ejercicio pudiera ensayarse la supresión de parte del dispendio, siempre quedará que preguntarse: ¿cómo se remedia el déficit? No sería obra del Gobierno de orden y progreso el llevar desde luego estas cantidades a las partidas de gastos aunque ascendiera la totalidad del presupuesto? Entiende el cronista que el Directorio militar obtendría aplausos de las personas reflexivas, apartándose del derrotero de ocultaciones y mentiras que siguieron los Gabinetes constitucionales en su afán de perseguir el fantasma de la nivelación. Si se prescindiera de toda esa maraña de ampliaciones y créditos extraordinarios, incluyendo por ejemplo trescientos millones de pesetas más en el presupuesto ordinario de la nación, habría mos alcanzado un evidente progreso, aproximándonos así, de modo real y efectivo, al suspirado equilibrio.

Para formar el presupuesto sincero y reconstitutivo a que aspiran las personas que de veras se interesan por la suerte del país, hay que colocar la Hacienda en manos de quien sienta con plena conciencia y capacidad el peso de las responsabilidades. Con una situación interina como es la que hoy tienen los gestores de la Hacienda pública, no existe posibilidad de llevar a cabo la obra urgente que las circunstancias exigen. Tal vez a esta hora esté convencido el general Primo de Rivera de la necesidad de cambiar de rumbo por lo que corresponde a la gestión económica y financiera. Ojalá sea exacta la sospecha y veamos pronto aparecer la suspirada mudanza en el horizonte."

ELS BALSANS

El partit agrari búlgar nega tota participació en l'atemptat de Sofia

Sofia, 28. — Els membres del Comitè director del partit agrari, senyors Thomoff, Omarchewski, Werhoff i Dimitroff, han visitat el president del Consell i el general Walkoff, ministre de la Guerra.

Han declarat que el partit agrari reprova els atemptats i l'activitat subversiva dels partidaris del front únic.

La Unió Agrària ha demanat autorització per dirigir una crida en aquest sentit als seus afiliats.

L'emgrat búlgar Popestamoff ha dirigit una carta desde Nich en la qual protesta contra la presència al partit agrari de comunistes estrangers. — Radio.

MESURES DEL GOVERN DE BELGRAD

Belgrad, 28. — El Govern iugoslau, amb l'objecte de posar fi a les contínues diferències sèrbio-búlgares provocades per la presència de refugiats búlgars a les proximitats de la frontera del seu país, ha decidit traslladar els dits refugiats a l'interior de Iugoslàvia. — Radio.

LE FRANCE, MITADOR

Anatole France ha estatada i també en cada per la pròpia m d'oblidar que, en les crisis supremes, sen els pobles, ell, pontani, en una me- ció", es llança ar- combatre contra la Anatole France no "ar" res en aquesta. al, i, en canvi, po- prestigi i la glòria però no vacillà. Qui la llum d'un esde- odal per a la seva robar que la seva bella, tan enginyo- il —, estava man- una alta actuació! oment en què l'es- s'ha passat la vida enciosament bells la necessitat inelu- itar"; aleshores do- ecança tota la seva ecaria tota la glòria tal de poder con- ríom d'una bona et "acte" anirà se- ote d'una forta im- de tota mena de ctòria és incerta. i, quan cal, la plo- una arma de com- confessar que té or. Aquest fou el e France; aquest e Zola.

una lliçió—i una er al qui cerca de- yés de l'obra d'A- e, quelcom més que escèptic i una ne- àtica. Ell, que sem- at de tot, afirmarà, t donat, els valors ràcia. Ell, que amb nt ironia no ha res- reença ni cap ideal, bat baixos mòbils ns més altes, ara edulitat, per exem- ar que la unió dels serà la pau del arribada l'hora fer- prova, esperada i ombre de mig se- urà àdhuc amb l'a- germanor dels so- manys. Quan haurà an desil·lusió, Ana- no s'isolarà pas, elamarà la seva fe i en el dret. I és nòme, malgrat tots ernacionalismes, és quatre costats, i en esclata la flor de at francesa. No hi arli, abstractament, universal: això tam- com a francès que de les idees del se-

Atol France es tro- el poble de treballa- ea els "dogmes" de- o és mai inelegant. ssions" — cosa in- n se surt a l'ago- bellament. Hom re- seus discursos i al- humanista aticíssim mirat tantes vega- seus contes i en les es. Quan, en la inau- monument a Renan, aquest gran escrip- de la tempesta que ria en certs sectors autor de la "Vie de eva evocació de Pal- arriba a superar la ció a l'Acropolis. la dura prova de la tole France torna a lle Saïd", entre els uns", els seus joells seus admiradors—al- bert, ben estrafalaris e per tot arreu. I el nòment "passional", gués rescatar la se- tat envers els ale- erí, en una famosa nistre de la Guerra, r un senzill soldat, er el benedictí burle- re.

ssim Jaurès ha cai- a víctima propicia- el plom assassí d'un soldats alemanys i ai last!—no s'han fraternalment. Una orgia de sang ha en- mes, deixant un ras- rancúnies intermi- oells somnis pacifi- vaït. Anatole Fran- reurà, però, i sor- t en tant a procla- ab la nova Rússia, mbia pas que hagi eisament la pau als

Joan de Palau

ST NUMERO
SSAT PER LA
RA MILITAR

ARNOLD SCHOENBERG

La dèria dels artistes d'avui que representen l'art que va més a l'hora és, perdoneu que us ho digui amb una frase tan caso- lana però que expressa en canvi el concepte amb tota claredat, de "buscar les pessigolles", com diria En Sagarra, de l'au- ditor, l'espectador o del lector; hom va a la recerca d'aquelles qualitats verbals, plàstiques o sonores que mitjançant una ac- ció subtil damunt d'un punt sensible que freqüentment radi- ca dins de la subconsciència, produeixi una commoció inten- síssima, el més intensa pos- sible, a la qual tothom s'hagi de rendir sense saber d'una ma- nera exacta el que li passa. Aquest art s'agrada de la pa- radoxa; en comptes d'ésser plaent, suau, ple d'ufania, for- mós, és prim, agre, deformat i gairebé diríeu incoherent; no obstant només gràcies a tals estructures pot furgar pels re- cons verges de la sensibilitat humana i continuar l'obra de la creació després dels segles que va durant (que diu que no són res comparats amb l'eterni- tat), i contradir victoriosament la colla de repatanis que, arre- cerats els uns en el bon gust que es fan ells, fortificats els altres per la lògica i els qua- ranta i tants capítols d'algun tractat, i finalment d'altres em- pesos únicament per ganes d'empipar, que és una de les coses a què la humanitat té més tirada, que també és cosa seriosa, diuen i afirmen que l'art s'ha acabat, que ja no es pot fer res de nou, que s'ha per- dut la bona tradició, i no pas- sen d'aquí. De gent així, segons contem, ja n'hi havia en temps d'Homer.

La tendència general de l'art contemporani potser no es man- ifesta enlloc tan enèrgicament com a la música, que també pot- ser és la branca de l'art més adequada per encarnar aquella concepció. Observem de pas- da que darrerament totes les altres arts han estat foses en el gresol de la música, i tot just ara es tornen a començar de coagular.

Arnold Schoenberg, que avui per primera vegada dona una audició de les seves obres més característiques en la meriti- ssima Associació de Música de Camera, és un dels capdavanters del moviment modern; la seva influència ha estat gran en tots els compositors de l'última ho- ra; sense ell no es podria expli- car, posem per cas, un Stra- winsky. Ell, al contrari, s'ha bastit tota una estètica original de primer agredida i escarnida, seguida i, quan altre no, res- pectada més endavant. Això sol fóra suficient per recomanar res- pecte a molta de gent nostra, massa inclinats, ai las!, a anar perdonant la vida de tothom i d'abusar del criteri personal.

Arnold Schoenberg cerca pro- duir la major eficàcia amb el mínim de massa musical; extreu com un bon químic, l'al- caloide de la música. Redueix l'orquestra conservant-ne tant sols el nirvi; després hi ajunta el timbre de la veu humana, que és estranyament emocionant, i que afegeix una color nova als elements de fusta i de metall amb la seva qualitat carnal i vivent. Aquest conjunt mai es pasta com una cosa flonja; ans les línies per tal d'ésser més reforçades es presten la una a l'altra els reflexes de la disso- nància. La sonoritat, que vol dir vibració, encara es fa més vi- brant amb el fregadís de les setenes i les segones; de vega- des sembla com si una línia ta- llés físicament l'atrau; l'estil és tallat, perquè sols així pot ésser tallant. El ritme mai es repe- teix, cosa que ocasiona somno- lències de balancí o de bressol, sinó que continuament es reno- vella i manté sempre viu el seu interès. I heu's aquí que amb pocs instruments i poc soroll us han agitat l'ànima amb una violència més gran que si us haguéssiu tustat les orelles amb una orquestra eixordadora de mil executants, com anàvem pel camí d'arribar-hi, que produiria els acords més banals, això sí, amb un terrabastall de catarata del Niàgara.

Una esgrima contrapuntísti- ca, l'art d'Arnald Schoenberg, i us passa l'ànima de banda a banda amb un furet fi com un raig de llum i fort com l'acer.

Ara, que com que és tot mú- sica, estem segurs que no plau- rà gens a aquell senyor o se- nyora, senyoret o senyoreta, que només perquè els agrada sen- tir-se herois boi escoltant l'He- roica de Beethoven, o apassio- nats escoltant l'Apassionata,

distingits amb Mozart, elegants Schumann i bons amants amb Chopin, però que són insensibles a la beutat i la riquesa del so o a l'expressió sonora, musical pròpiament dita.

Qui tingui orelles que escol- ti: la música de Schoenberg li representarà, si més no, una successió de matisos i de sen- sacions penetrants i exquisides.

Qui tingui, a més a més d'o- relles, bona voluntat, que pensi també com aquest art és una reacció necessària contra un estobament i una inflació com- pletament intolerables i ma- lalts.

R. Llates

La política

TINENT D'ALCALDE QUE DIMITEIX

En Joan Vilalta ha dimittit el càr- rec de tinent d'alcalde de l'Ajunta- ment de Lleyda.

PER A UN PRESSUPOST SINCER

Reatllem de la carta de Madrid del "Diario de Barcelona", d'ahir:

"El Directorio, que vino conforme proclama a toda hora a desterrar vi- cios y a destruir corruptelas de la ad- ministración, prestaría al país servicio quizás más meritorio que el haber restaurado la disciplina social y con ella la tranquilidad pública, si con- feccionara un sincero presupuesto, dando, claro que después de suprimir dispendios inútiles, a cada servicio lo que la experiencia ha demostrado que necesita para desenvolverse. Todo el mundo conoce que en estos últimos años a consecuencia principalmente de la agravación del problema de Mar- rucos, hemos gastado alrededor de 600 millones de pesetas sobre las cantida- des consignadas anualmente en el pre- supuesto nacional. Aun suponiendo que para el próximo ejercicio pudiera en- jugarse el ahorro del día... que queden en pie considerable rema- nente... cabe preguntar: No sería obra de buen Gobierno de orden y progreso financiero llevar desde luego estas can- tidades a las partidas de gastos aun- que ascendiera la totalidad del presu- puesto? Entiende el cronista que el Di- rectorio militar obtendría aplausos de las personas reflexivas, apartándose del derrotero de ocultaciones y men- tiras que siguieron los Gabinetes con- stitucionales en su afán de perseguir el fantasma de la nivelación. Si se pres- cindiera de toda esa maraña de am- pliaciones y créditos extraordinarios, incluyendo por ejemplo trescientos mil- lones de pesetas más en el presu- puesto ordinario de la nación, habría- mos alcanzado un evidente progreso, aproximándonos así, de modo real y efectivo, al suspirado equilibrio.

Para formar el presupuesto sincero y reconstructivo a que aspiran las per- sonas que de veras se interesan por la suerte del país, hay que colocar la Hacienda en manos de quien sienta con plena conciencia y capacidad el peso de las responsabilidades. Con una si- tuación interina... como és la que hoy tienen los gestores de la Hacienda pública, no existe posibili- dad de llevar a cabo la obra urgente que las circunstancias exigen. Tal vez a esta hora esté convencido el general Primo de Rivera de la necesidad de cambiar de rumbo por lo que corres- ponde a la gestión económica y finan- ciera. Ojalá sea exacta la sospecha y veamos pronto aparecer la suspirada mudanza en el horizonte."

ELS BALKANS

El partit agrari búlgar nega tota participació en l'atemp- tat de Sofia

Sofia, 28. — Els membres del Comitè director del partit agrari, sen- yors Thomoff, Omarchewski, Wer- koff i Dimitroff, han visitat el pre- sident del Consell i el general Wal- koff, ministre de la Guerra.

Han declarat que el partit agrari reprova els atemptats i l'activitat subversiva dels partidaris del front únic.

La Unió Agrària ha demanat au- torització per dirigir una crida en aquest sentit als seus afiliats.

L'emgrat búlgar Popestamoff ha dirigit una carta desde Nich en la qual protesta contra la presència al partit agrari de comunistes estran- gers. — Radio.

MESURES DEL GOVERN DE BELGRAD

Belgrad, 28. — El Govern iugos- lau, amb l'objecte de posar fi a les contínues diferències sèrbio-búlgar- es provocades per la presència de refugiats búlgars a les proximitats de la frontera del seu país, ha de- cidit traslladar els dits refugiats a l'interior de Iugoslàvia. — Radio.

VOLADURIES

MAIG

Si abril és el bon temps sense ésser-ho encara, el maig ja ho és del tot. Les promences de l'abril, pel maig són realitats que transformen el somriure dels camps i els jardins en una gran rialla. L'abril és com una collegiala i el maig la collegiala esdevinguda promesa. El temps, passat el maig, ja és un fet concret i perd aquesta gràcia única de les coses tendres, primícies. Ultra aquest encís, el maig té encara la il·lusió infantívola del *posar-se d'estiu*. Posar-se d'estiu és més solemne del que sembla, perquè té, ultra aquell encís d'estrenar coses que tant si sou infant com jove o madur us omple d'una mena de pessigolleig tot agradós, el goig d'alliberar-vos de la feixugor de l'abric i de les robes gruixudes que engavanyen i us fan pesant i grofollut, transformant-vos de cop en una mena d'homeocell de tan lleuger que us sentiu. I quan us miren us sentiu més esvelt i elegant i més jove i fins us vénen ganes de dir xances a les noies... En fi, posar-se d'estiu és un alliberament i els alliberaments són sempre tan agradosos!...

SCHONBERG

La recent visita d'Arnold Schönberg, el famós compositor austríac que l'Associació de Música da Camera ha presentat darrerament a Barcelona, és el més fort esdeveniment d'aquests darrers dies, i no pas solament per la importància que en el món de la música té aquesta gran figura de l'art contemporani, ni per la novetat i curiositat que despertà entre els nostres filharmònics la seva actuació al Palau, sinó perquè la revelació de la música personalíssima del *Pierrot lunaire* produí l'esclat viu i despietat de la mofa i la protesta. Ho sentim sincerament que succeís això i no pas per considerar-ho com un deshonor pel nostre públic — a Viena mateix, la terra de Schönberg, Berlín, París i altres grans capitals, aquestes coses fins acaben amb batalla... — sinó que ho sentim perquè hem trencat una bella tradició catalanesca com ho era el fet de saber escoltar com qui sent ploure allò que no ens plaia o bé amb un somriure tan expressiu com civil.

Ens dol, ho confessem, que el públic trenqués aquest costum el dia del concert Schönberg, i més encara tractant-se d'un artista com l'autor de *Pierrot lunaire* que, discutible o no, la seva obra és alguna cosa infinitament més respectable que no pas tot allò que fan i diuen els mateixos que van riure i protestar, als quals, no obstant, es respecta a desgrat de merèixer ben sovint l'afront i el menyspreu.

CARRERES DE CAVALLS

Una altra gràcia del mes de maig són les carreres hípiques. Quina cosa més encisadora és un hipòdrom! El secret d'aquest encís ZEFIR creu trobar-lo en el fet de què un hipòdrom és la fusió del camp i la ciutat que per unes quantes hores, en aquests temps primaverals, conviuen amb tot esplendor: les dones i els homes abillats de les grans festes, i els vehicles lluent i pomposos destacant-se damunt un fons d'arbres esvelts que retallen el cel i limiten la vasta *pelousse* tota plena de gent enriolada. La verdor tendra del bla cepell i el blau del cel tot guarnit de nuvolets que corren alegres empesos pel frescal ventet de la tarda que també fa volar vels i modela suaument les figures femenines, és alguna cosa única en les festes esportives. I després el córrer dels cavalls bruns amb les coloraines al damunt dels *jockeys* que semblen un floc, més que un home...

I quan s'ha acabat la carrera, aquell moviment per tota la gran planúria, vasta mar verda en mig la qual s'alça com una feixuga antiga caravella, la pompa d'un magnífic *mail-coach* tot enraïmat de noies plenes de rialles i llum als ulls; darrera mostra, ai las!, d'aquelles antigues i tan belles baluernes de camí que l'automòbil va matant per moments.

Anoche, en el Palau de la Música, se celebró el "Festival Schoenberg"

Y la audición de «Pierrot Lunaire» fué un poco turbulenta

Un nuevo valor estético y sobre todo una nueva manera de tratar el sentimiento musical descubrimos anoche en el concierto que la «Associació de Música da Camera» organizó en el Palau. Schoenberg es de los que pertenecen al Nuevo Testamento de la Música. Lo hemos oído en las más audaces de sus obras. Ello nos ha permitido admirarle en la imposición de una técnica personal y sobre todo de una forma en la que el color orquestal adquiere importancia máxima.

Claro está que en la zona sensitiva musical schoenbergiana, la belleza, pese a todas las risas del público, que anoche se desataron en el Palau, existe. Ahora bien, hay que habituarse a aquella música para descubrirla y a veces, la verdad sea dicha, no queda gran trabajo distinguir lo bello entre todo aquello que en una primera audición parece extraño y grotesco. ¿Qué importa que todos los precedentes, patrimonio habitual de otros compositores, queden abolidos? A nosotros una estética nueva nos atrae poderosamente. Schoenberg no rinde homenaje a compositor alguno y eso que muchas de sus novedades tuvieron antecedentes. Esa polifonía que en vez de simultanear melodías, simultanea acordes desde Beethoven a Wagner y Strauss no es sobradamente conocida. Los acordes por sucesión de cuartas han sido también explotados por Stravinsky, por Ravel, por Páhissa y por Falla. La escala de doce notas no diferenciadas por ningún sello tonal es muy frecuente en Debussy... Pero lo importante en Schoenberg, a nuestro entender, no son tales antecedentes en sus novedades, sino el modo de tratarlos.

Otra aspecto de Schoenberg. ¿En aquella voz que marcha arbitrariamente, en aquel continuo oír las disonancias más inauditas, existe el sentimiento puro? Creemos sinceramente en la obsesión del sentimiento. compositor vienés, se apoya precisamente en la obsesión del sentimiento. Pero del sentimiento sonoro, entendámonos. ¿Qué importa que cada voz camine por su lado con la más absoluta independencia, si se nos ofrece un mundo nuevo de asociaciones sonoras? ¿Nos debe preocupar que Schoenberg suprima la escala tonal y que él la crea fruto de una concepción arcaica?

En aquella transcripción de la «Sinfonía de cámara» para piano, violín, viola, violonchelo, clarinete y flauta, que muchos, los más, escucharon con la más absoluta indiferencia, los que sentimos la necesidad de nuevos y más anchos horizontes musicales, supimos descubrir una alianza de la

tendencia polifónica de la época preclásica y la de los neorrománticos. Aquellas armonizaciones tienen sin duda alguna un valor indiscutible. Y no olvidemos que Arnold Schoenberg es el autor de un «Tratado de Armonía», que fué escrito para demostrar que la armonía vigente en los Conservatorios solamente tiene un valor que bien puede calificarse de profesional, pero que considerado desde un punto de vista estético, la tal armonía resulta sencillamente abominable.

SCHOENBERG

Afortunadamente la música evoluciona en el sentido que era fácil de prever. Nosotros somos de los que creemos que el estado general del rumbo de la música desde Wagner acá ha mejorado. Y sin embargo, hay que hacer observar al propio tiempo que, no se puede, ni aun con todo el optimismo posible, creer que semejante mejoría es decisiva y que la evolución musical toca a su fin.

En la «Sinfonía de cámara», Schoenberg se nos presenta con toda la riqueza de invención que puede exigirse a un compositor. Es una «Sinfonía completamente racional». Oyéndola uno piensa en lo mucho que va a salir ganancioso el público cuando la entienda. Y tengan muy presente, los auditorios, cuando oigan a Schoenberg, y de un modo muy especial en la «Sinfonía de cámara», que sólo es dable calificar de nuevo la manera de construir, de este autor, pero al que es necesario reconocer que es un constructor dotado de un gran poder sonoro. Y la sonoridad viene haciendo mucha falta en la música.

Mas bien que detenido examen, que serie de ordenados ratiocinios, será lo que digamos de «Pierrot Lunaire»

la relación que guardó con el público que anoche concurrió al Palau. Sepan los que rieron, que Schoenberg no es un ateo en música ni se inclina a los idealismos ya expresados por otros y en tiempos no remotos. Empieza por acorralar (y esta es la palabra) a lo fofo, blando, mantecoso, simbólico, y los aísla como si fueran focos epidémicos para arrinconarlos después, como se arrinconan ciertas flaquezas humanas.

A la música hay que sacar, en los conciertos, todo el provecho apetecido. Hablar de música y no preocuparse de ella, será resolver esa cuestión de un modo tan práctico, en verdad, como lamentable. La música—y sobre todo la moderna, que va siendo algo mejor que la antigua y que por lo menos suena mejor—debe estudiarse racionalmente, no por máquina, y para penetrar en su espíritu debe prescindirse del absurdo sistema de oír la mecánicamente. Mucha música antigua es muy mala y gran parte de ella, pese al cosquilleo que produce en el pabellón auditivo, está hecha sin inspiración, con frases elegantes aprendidas de memoria, con lugares comunes, con giros tomados de otros compositores o de la lectura directa de los clavecinistas. Y no es esto renegar del clasicismo, que es y será siempre factor importante de nuestra cultura, pero sí hay que decir, muy fuerte, que en la música moderna el modo de influir de este elemento ha variado por completo. A los modernos no nos interesan los meros modelos de estilo: lo que nos interesa es el contenido. En una palabra: la Música.

Creer que en «Pierrot Lunaire» la variedad del timbre, el colorido y la sonoridad van a tener una regla, una medida, tal como piensa la mayoría, es desconocer que Schoenberg siente un amor muy noble por toda independencia espiritual. «Pierrot Lunaire» posee un ideal, una música fuerte, pero fina, original, pero equilibrada; fecunda y a la vez sobria, pero todo ello creando formas nuevas y sin hallarse la música incrustada en una tiranía inerte.

A buen seguro que lo que condenó gran parte del público en el Palau fué el temor de que aquellos veintidós aspectos, en los que la melodía hablada predominaba siempre, fueran algo así como disparatada fantasía de despertar y manifestarse. El auditorio sentía el peso de la tradición musical y le disgustaba—ruidosamente lo manifestó—la falta de lo que él creía seriedad. En una palabra, el público se sintió académico y rechazó el vasto soplo lírico de Schoenberg, al que se desdeñó y escarneció su «Pierrot Lunaire». El autor, después de una reverente ceremonia que hizo al concurso, aceptó lo que le dieron: empujón o sonrisa, aplauso y silbido. No hay que apurarse, Schoenberg continuará su camino natural, que es el de la música. A los que predicán contra los cultos establecidos, les crucifican.

Valga por lo que valiere, aconsejamos al público, y de un modo muy especial al que asiste a los conciertos

de la «Associació de Música da Camera», que deje las risitas para otras ocasiones, que callando, y sobre todo atendiendo, se lleva la ventaja de no tener que oírse algo muy fuerte y por tres veces dicho, como lo que anoche dijo un concurrente, al que sin duda no le sentaron bien las chanzas del auditorio. Porque aunque el hecho práctico de rechazar una partitura expuesta, ésta queda en pie, a pesar del fracaso que se persigue. Cuando uno no siente la necesidad de reformar la música y cree que bien está ya, lo mejor es apartarse a un lado. Schoenberg, es de los que nos dejamos llevar de la corriente de nuestras ideas, y no de las de los demás. Anoche, ante la actitud del público del Palau, el autor tuvo que retirarse acompañado de la cantante Marya Freund. Poco faltó para que la primera audición de «Pierrot Lunaire» no terminara. Schoenberg pudo permitirse la satisfacción de comprender que aquí y con aquel público no rezaba lo de «pega, pero escucha». No bastaron los avisos en los programas e invitaciones, ni los amplios entusiasmos de los organizadores de estas interesantes sesiones, ni anunciarles a los socios que «Pierrot Lunaire» constituye una inmensa novedad, ni que Schoenberg, el de los últimos tiempos, tiene derecho a la misma atención que se le prestó cuando se escucharon aquellos deliciosos «lieder» que oímos en la segunda parte del concierto. Todo cuanto se recomendó cayó a manera de astillas en una hoguera. La atención vino a ser para Schoenberg como una madrastra amarga, gruñona, malhumorada y, que rechazaba, sin querer oír, la rebelión de un gran compositor abierto a la independencia de la música.

RAFAEL MORAGAS

Vida provincial

LAS DIMISIONES Y LA COMISION GESTORA

Esta mañana el presidente de la Diputación señor Marfá comunicó a los periodistas que se había recibido, por conducto oficial la dimisión de los diputados señores marqués de Cabanes y Armengol. La dimisión del señor Armengol, según dijo, está motivada por tener que emprender dicho señor un largo viaje a los Estados Unidos.

Dijo también el señor Marfá que mañana se reunirá la Diputación de Lérida para nombrar los vocales suplentes de la Comisión gestora, y que lo propio hará un día de estos la de Tarragona, creyendo por lo tanto, que dicha Comisión gestora podrá reunirse nuevamente la semana próxima.

VISITAS

Cumplimentaron esta mañana al señor Marfá, el gobernador civil señor Miláns del Bosch; el capitán general señor Barrera; el prior de la Casa de Salud de San Baudilio de Llobregat, y los oficiales de los mozos de Escuela con su jefe señor Oller.

Antoni Mariotto, i «Béngare», de
Pau Labey.

El mestre Alfred Brunan, l'autor
conegut de «Le Réve», «L'Oura-
nien», l'«Atome» i «Moulin», e-
tètera, ha estat nomenat director
d'Acadèmia de Belles Arts. Ocupa
un lloc que deixà buit el malaguanyat
mestre Gabriel Fauré.

En parlar de l'esmentat nomena-
ment, «Le Monde Musical», de París,
recorda amb justesa que els tres més
famosos músics franceses de l'hori-
zont, V. d'Indy, Pau Dukas, Ma-
xime Ravel..., no són encara acadè-
mics!

A propòsit de «Les trois vagues»
el malaguanyat Charles Bordes, il·lu-
min en «Le Ménestrel», de París, quan
parla dels «trois vagues» d'Indy, Pau Du-
kas, Paul Vidal, André Hallay, Pie-
rre de Brévilles, Pierre Lalo i Gustave
Samazeuilh. Han signat un do-
cument en el qual diuen que
mentres, segons els desitjos de Lucien
Bordes, per tal d'examinar el drama
de les «trois vagues», de Carle-
me Bordes que el dit mestres
totalment esbossat, creuen que, per
tractar-se d'una producció valuosa
cap, ningú pot acabar-la sense pe-
rill de canviar-ne el sentit i el ca-
ràcter».

Fer a salvar-la, però, de l'oblit.
El consell de legats francès a Pa-
ris, la música del llibret a la Bibli-
oteca de l'Òpera, on el públic podrà,
però, estudiar la dita producció.

Trobant el consell perfectament a
favor, Lucien Bordes, germà d'a-
quell pobre mestre, ha donat, en efecte,
els autografs dels «Les trois vagues»
a la Biblioteca del Teatre de l'Òpera
de París.

S'ha estrenat, a Nica, l'òpera d'A-
lfred Kullman, «Satan vainqueur». La
música, llegim, és molt superior al
llibret.

J. M. S.

«Musica d'Oggi» fa constar q
durant l'any de 1924 s'hàn estren
a Itàlia 58 obres líriques.

ra Antonio Smareglia treballa en-
ra. Actualment, ha acabat la no-
versió de la seva òpera de joves
«Corni Schütt», que ara s'anomena
«Pittori flamminghi», i la comen-
cat una obra novella, amb llibret
Silvio Benco.

La crítica italiana parla amb gr-
elogi del nou poema simfonic «Pi-
di Roma», del mestre Ottorino Res-
ghi, que acaba d'ésser executat
un dels concerts de l'Augusteo
Roma.

na sommersa» i ha també començat una obra de caràcter còmic: «El pello a tre puntes».

I turbi, el cada dia més aplaudit pianista valencià, que els públics d'arreu coneixen, ha executat, a l'Ormaigma, integralment, l'«Iberia», del gran mestre Albéniz.

El jurat del Concurs líric nacional ha concedit el premi de 25.000 llires a la comèdia musical en un acte: «El pino il calderai», del mestre Ren-

Il Jurat nomenat per tal de judici les obres presentades en el concòr organizat per la Corporazione de Nuove Musiche, i del qual formav part els mestres Casella, Molinar, Respighi, ha concedit el premi de mil liras a la «Sonata per a piano, violoncello e violone», de Virgili Mortari.

S'ha estrenat al Teatre Bellini, Nàpols, l'òpera «Adamo e Eva», de Napoleò Beniamino di Cagno.

Llegim grans elogis de «I Cavalieri d'Ekebn», l'òpera del mestre Z. rí donal, que acaba d'ésser estrenat al Teatre de la Scala, de Milà.

Segons «Musica d'oggi», F. Schner ha descobert darrerament un es de «Tristan i Isolde», entre els pers... de Schumann. Data de 1864 anterior per tant a l'obra

Itàlia commemora el quart cenari del naixement de Pierluigi Palestrina.

A Roma, l'Acadèmia de Santa Cecilia que el gran músic precisament creà, ha organitzat una sèrie de certs i conferències, i a primers les susdites conferències feu encunada a Corrado Ricci, el qual parla de l'obra i de la vida del gran creador de la música religiosa.

La «Tribuna» ha publicat també capítol del llibre encara inédit de Elisabetta Oddone publicat a

—
S'ha interpretat per primera ve-
da, a Venècia, «Gli Amanti Spo-
li» opera novella de Wolf Ferrari. I
bra, sembla, ha agradat molt.

—
Ha mort el conegut mestre Ear-
Bossi. Era pianista, organista i co-
positor. Havia estat director del Co-
servatori de Bolònia i del Liceu
Santa Cecilia, de Roma. «L'am, en
les seves obres: «Canticum canti-
rum», «Giovanna d'Arca», «Parad-
isus» i altres, coblaments.

El mestre Otto Klemperer, que
nostres aficionats ja coneixen, di-
geix ara «Carmen», «La Walkyria»,
etcètera, a Teatre de l'Òpera, de Mos-
cou.